

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	20 juni 2024
Voorstelnummer	D745067
Datum raadsvoorstel	27 maart 2024
Portefeuillehouder(s)	Yvonne Roos-Bakker
Commissie	Algemene raadscommissie
Datum commissie	13 juni 2024
Soort agendering	besluitvorming
Agendapunt	
Team	RO - Plannen en Projecten
Opsteller	RO - Plannen en Projecten
Datum B&W besluit	2 april 2024
Bijlagen:	2

Onderwerp : Vitale Kernen

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. Het project Vitale Kernen af te sluiten;
2. In te stemmen met het opstellen van startnotities voor de op zichzelf staande projecten Adelbertlocatie en de afhechting van de wijk Groetincke.

Geheimhouding

Geheimhouding Nee

RAADSVORSTEL

Samenvatting van het advies/oplegger

Afgelopen jaar is er onderzoek gedaan in de dorpen Egmond-Binnen, Egmond aan den Hoef en Groet naar de leefbaarheid in het kader van het met de provincie ondertekende intentieovereenkomst d.d. september 2022. De vraag van uw raad was een betere samenwerking tussen gemeente en provincie. Vanwege het maatschappelijk belang van meer woningen, is in overleg met de provincie afgesproken de leefbaarheid in kaart te brengen. Gedurende het onderzoek kwamen we erachter dat veel van de voorzieningen nog in het 'groen' staan. In dit stuk is het vigerend beleid daarom aangevuld met een uitvoeringsprogramma in plaats van een leefbaarheidsagenda.

Dit maakt dat we leefbaarheid op basis van voorzieningen op dit moment niet kunnen gebruiken voor de onderbouwing van de noodzaak van het bouwen van woningen. Deze onderbouwing zit wel in de achteruitgang van de sociale samenhang en de vraag van de klankbordgroepen, vooral in Egmond-Binnen en Groet. Jongeren en ouderen moeten een kans krijgen om in hun eigen dorpen te blijven wonen. Dit draagt bij aan de sociale samenhang en hiermee aan de vitaliteit van de dorpen. Dit betekent dat de behaalde resultaten voor verbetering van de leefbaarheid in de dorpen op pauze staan als passende woningen in het dorp niet worden gerealiseerd of beschikbaar komen. De uitkomsten van dit project zijn gepresenteerd per dorp.

De gemeente Bergen heeft binnen de kaders van wat mogelijk is al beleid opgesteld voor wat betreft zorg, sociaal domein, mobiliteit en verbetering van de sociale cohesie. Daar dragen de gebiedsregisseurs in de dorpen ook aan bij en het ingezette beleid van de gemeente Bergen, levert een bijdrage. Vanwege demografische ontwikkelingen en andere factoren die buiten de controle van de gemeente liggen, adviseren wij om de leefbaarheid in alle kernen te blijven monitoren. Zo blijkt uit het onderzoek dat de school en huisartsenvoorzieningen in Groet op termijn onder druk komen te staan. De noodzaak tot blijvend monitoren blijkt ook uit gesprekken met de klankbordgroep en betrokken ambtenaren.

Samenwerking provincie

Vanuit de intentieverklaring is dit traject gezamenlijk gestart en is de provincie tot vast onderdeel van het projectteam gemaakt. De samenwerking met de provincie is daarmee intensiever geworden en sluit beter op elkaar aan. Dit leidt tot het opstellen van een startnotitie voor de Adelbertvelden en de afhechting van Groetincke.

Het levert verkennende gesprekken op over de voorwaarden voor een woonwijk in het groen op de voormalige Adelbertvelden. De inzet van de gemeente is om inzicht te krijgen in wat de voorwaarden zijn. Als opvolging om eventueel de grenzen van het BPL te versoepelen, zullen we gesprekken gaan voeren over wat dit concreet kan betekenen voor de gemeente en wat daarvoor nodig is. Daar zullen we op inzetten om voor Groet de wijk Groetincke af te hechten. Ook worden blijvend gesprekken gevoerd over inbrei- en transformatielocaties.

INLEIDING

Aanleiding

Uw raad besloot op 7 juli 2022 het bestemmingsplan Dorp & Duin niet vast te stellen. Eén van de argumenten was dat uw raad de verhouding en samenwerking met de provincie wil verbeteren. Om dit te bereiken hebben de colleges van B en W en Gedeputeerde Staten in september 2022 een intentieovereenkomst gesloten. In die overeenkomst is vastgelegd dat zij gaan onderzoeken hoe de leefbaarheid in Egmond-Binnen, Egmond aan den Hoef en Groet kan worden versterkt. Met dat doel is het 'Plan van Aanpak Vitale Kernen' opgesteld. Een aanpak die gericht is op het versterken van de leefbaarheid in de kernen. Dit voorstel is de uitwerking van de doelstellingen die zijn geformuleerd in het plan van aanpak zoals vastgesteld door de gemeenteraad van Bergen op 25 mei 2023.

Landelijke trends

De leefbaarheid van dorpen is in heel Nederland onderwerp van gesprek, zowel binnen gemeenten, provincies en het Rijk. Door het verdwijnen van de bakker om de hoek, minder bushaltes of het schrappen van buslijnen en de toenemende vergrijzing, leeft sterk het gevoel dat de leefbaarheid van dorpen onder druk staat. Daarom zoekt men al jaren naar mogelijkheden om de leefbaarheid in dorpen op peil te houden, zo ook in de gemeente Bergen.

Door inwoners van de dorpen zoals Egmond-Binnen en Groet wordt als één van de mogelijkheden om de leefbaarheid te verbeteren woningbouw vaak als eerste genoemd. Vaak in navolging van de woorden van de minister van Volkshuisvesting, die heeft aangegeven ieder dorp een straatje erbij te gunnen. Het in geding komen van de leefbaarheid is ook één van de voorwaarden die de provincie stelt aan het ontgrenzen van Bijzonder Provinciaal landschap ten behoeve van woningbouw.

Het begrip leefbaarheid

Om de leefbaarheid in Egmond-Binnen, Egmond aan den Hoef en Groet te onderzoeken is van belang af te kaderen wat leefbaarheid betekent. Juist ook omdat termen als leefbaarheid en vitaliteit door elkaar heenlopen. In essentie gaat het om de veerkracht van een dorp. Voor de leefbaarometer, een instrument dat gebruikt wordt door het ministerie van Binnenlandse Zaken om de leefbaarheid in Nederland inzichtelijk te maken, wordt de volgende definitie van leefbaarheid gegeven:

"...de mate waarin de omgeving aansluit bij de eisen en wensen die er door de mens aan worden gesteld."¹

Leefbaarheid kan dus niet los worden gezien van de verwachtingen van de inwoner aan de omgeving waarin wordt gewoond. Dit betekent ook dat de mate waarin de omgeving aansluit bij eisen en wensen die er door de mens aan worden gesteld voor iedereen anders kan zijn. Voor leefbaarheid is ook de sociale samenhang in de dorpen belangrijk. Wat leefbaar is, kan door twee bewoners van dezelfde straat daarom ook anders ervaren worden. Of er sprake is van een leefbaarheid die onder druk staat, is daarom ook lastig te meten. Om te borgen dat de eisen en wensen die door de mens aan de omgeving worden gegeven, heeft gedurende het onderzoek, wederhoor plaatsgevonden bij verschillende klankbordgroepen en daarbij is gezocht naar een gemene deler of instemming.

¹ Leidelmeijer & Van Kamp, 2003. | Bron: Min. BZK Leefbaarometer. [LBM3Instrumentontwikkeling.pdf \(leefbaarometer.nl\)](https://www.leefbaarometer.nl)

Aanbevelingen

Op basis van het leefbaarheidsonderzoek, bijbehorende conclusies, de inbreng uit de klankbordsessies en bestaand beleid worden een aantal aanbevelingen gegeven, om de leefbaarheid in de drie dorpen te behouden en versterken.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

De volgende kaders gelden:

1. Omgevingsvisie Bergen
2. Gebiedsplan Sociale Basis Bergen NH
3. Regionale toekomstvisie over recreatie en toerisme in Regio Alkmaar
4. Mobiliteitsvisie en mobiliteitsplan
5. Woonvisie 2024-2029
6. WoonZorgVisie
7. Integraal Veiligheidsbeleid

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

Toelichting: afronden project Vitale Kernen

Met dit voorstel kan het project Vitale Kernen worden afgerond omdat aan de doelstellingen is voldaan of in gang zijn gezet. De uitwerkingen die in gang zijn gezet, worden ondergebracht bij de bijbehorende afdeling zoals het sociaal domein of ruimtelijke ordening.

Toelichting startnotities

Adelbertvelden Egmond-Binnen

Het verzoek van uw raad betrof de prioritering van Egmond-Binnen. Deze prioritering wordt opgepakt in samenwerking met de clusters Wonen en Ruimtelijke Ordening. Het is echter een uitdaging die de gemeente Bergen niet op eigen kracht kan realiseren. Ter voorbereiding op de startnotitie zijn verkennende gesprekken gestart, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau, binnen de gemeente Bergen in samenwerking met de provincie Noord-Holland. Deze gesprekken verkennen de voorwaarden voor de ontwikkeling van een woonwijk in het groen op de voormalige Adelbertvelden. Op die manier willen we inzetten op het van het slot halen van de woningmarkt en dit allereerst doen voor het dorp Egmond-Binnen. Dat betekent dat voor Egmond-Binnen naast Kerkplein (55 woningen), Visweg (17 woningen) de verplaatsing Dekamarkt, (achterblijvende en nieuwe locatie circa 40 woningen) samen met de locatie van de voormalige Adelbertlocatie gezamenlijk ongeveer 200 nieuwe woningen worden ontwikkeld.

Afhechten van de wijk Groetincke

Groet heeft geen (inbrei-)locaties tot haar beschikking om te transformeren. Dat betekent dat woningbouw voor Groet plaats moet vinden in BPL. Het advies is daarom om te onderzoeken en te starten met de gesprekken met de provincie over de voorwaarden. De gesprekken die plaatsvinden zijn een opvolging over de uitvoering van het coalitieakkoord van de provincie om eventueel de grenzen van het BPL te versoepelen en wat dit concreet kan betekenen voor de gemeenten en wat daarvoor nodig is. Daarvoor wordt voor Groet een startnotitie opgesteld. Daarvoor wordt de provinciale omgevingsverordening continue in de gaten en de wijzigingen gemonitord.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Het vaststellen van een uitvoeringsprogramma is een bevoegdheid van ons college. Uw raad kan nog aanvullingen geven die bij de definitieve vaststelling door ons college kunnen worden meegenomen. Het vaststellen door ons college vindt dan plaats na de bespreking in de raad.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

Om het project Vitale Kernen gezamenlijk af te ronden, zal nog een bestuurlijk overleg worden georganiseerd. Dit vanwege de voorbeeldfunctie die dit project voor Noord-Holland heeft. Voor de provincie levert de rapportage weinig concreets op, maar de monitoring en de opgedane kennis over de leefbaarheid zijn wel relevant voor Gedeputeerde Staten. Ook zal dit voorstel ter kennisname gedeeld worden met Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten.

RISICO'S

N.V.T.

FINANCIËN

N.V.T.

DUURZAAMHEID

N.V.T.

PARTICIPATIE

Om het onderzoek in overeenstemming met de wensen en bedenkingen van de inwoners van de drie dorpen te laten verlopen is voor dit project gebruik gemaakt van klankbordgroepen. Om recht te doen aan het feit dat elk dorp uniek is en de zorgen van de dorpen verschillend, heeft elk dorp zijn eigen klankbordgroep gevormd. Daarvoor zijn openbare oproepen gedaan in de lokale krant en op de participatiepagina van de gemeente. Ook zijn deelnemers van eerdere gesprekken uitgenodigd en zijn sleutelfiguren van organisaties uitgenodigd. Vervolgens hebben in 2023 drie sessies met alle drie de klankbordgroepen plaatsgevonden. Deze zijn redelijk bezocht, de opkomst van gemiddeld een 5 tot 10 deelnemers per dorp en klankbordgroep was niet hoog maar wel divers aan vertegenwoordigers en de gesprekken waren wel van een inhoudelijk goede kwaliteit doordat de deelnemende bewoners goed op de hoogte zijn van hun dorp.

Doorlopend zijn geïnteresseerden middels een actuele projectpagina geïnformeerd. Deelnemers aan de klankbordgroepen zijn tussentijds per mail geïnformeerd.

Sessie 1

De eerste sessie had de algemene opzet over hoe de leefbaarheid in het dorp werd ervaren op basis van zes thema's: 1. Sociaal, vitaal en klaar voor de toekomst 2. De leefomgeving 3. Zorg 4. Economie en toerisme 5. Wonen 6. Verkeer. De input van deze klankbordsessies van wat als belangrijk werd ervaren voor de omgeving is meegegeven aan onderzoeksbureau Springco. Als grootste zorg kwam naar voren dat meer woningbouw of een andere woningvoorraad nodig is. Andere zaken, zoals verbeteringen voor de leefomgeving door het toevoegen van bankjes of een jeux-des-boules-baan zijn door aanwezige gebiedsregisseurs genoteerd.

Sessie 2

De tweede klankbordsessie omvatte een presentatie van Springco, waarin de eerste resultaten van het onderzoek zijn gedeeld. Getoetst werd de herkenbaarheid van de

resultaten en of dit ook op deze manier werd ervaren. Herkenbaar waren vooral de aanwezige voorzieningen, de zorgen rondom de aanbieder van voldoende zorg en het afstemmen van de bouwprogramma's op de vraag. De reacties en aanbevelingen van Springco zijn meegenomen in de verdere verwerking en conclusies van het onderzoek.

Sessie 3

De derde klankbordsessie omvatte de bespreking van de leefbaarheidsagenda's. Wegens niet aanmelden of afmeldingen in Egmond aan den Hoef is deze derde sessie gecombineerd met Egmond-Binnen. Aangehouden vorm voor de agenda waren de eerdergenoemde zes thema's. De sessie was een toelichting van het ingezette beleid van de gemeente Bergen, toegespitst per dorp. De hoofdvraag daarbij was of huns inziens het beleid voldoende was. Als het onvoldoende was, waar de gemeente Bergen nog meer aan zou kunnen bijdragen. Veelal was ingezet beleid herkenbaar, wat betreft de dorpshuizen. Ook werd soms benoemd dat ze niet goed op de hoogte waren van wat de gemeente allemaal al organiseerde. Interesse was er in Groet en Egmond-Binnen vooral naar de woningbouwresultaten.

De uitkomsten van de sessies zijn meegenomen in dit raadsvoorstel en de aanvullende uitvoeringsprogramma's.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

26 maart bespreken voorstel in college, uiterlijk 2 april vaststellen

16 mei bespreken in RIA

13 juni commissiebespreking

20 juni raadsvergadering

Na 20 juni: vaststellen uitvoeringsprogramma's door het college

BIJLAGEN

1. Leefbaarheidsonderzoek uitgevoerd door Springco Urban Analytics
2. Uitvoeringsprogramma voor de kernen Egmond-Binnen, Egmond aan den Hoef en Groet

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

1. Omgevingsvisie Bergen
2. Gebiedsplan Sociale Basis Bergen NH
3. Regionale toekomstvisie over recreatie en toerisme in Regio Alkmaar
4. Mobiliteitsvisie en mobiliteitsplan
5. Woonvisie 2024-2029
6. WoonZorgVisie
7. Integraal Veiligheidsbeleid

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

mr. M.N. (Martijn) Schroor
secretaris

L.Hj. (Lars) Voskuil
burgemeester